

Parlamentul
Republicii Moldova

VN nr. 112

01.05.2020

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

Digitally signed by Năstase Vasile-Andrei
Date: 2020.05.01 17:23:18 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

**ARGUMENTE SUPLIMENTARE LA
SESIZAREA NR. 62a din 28.04.2020**

Semnatarii sesizării
Deputat în Parlamentul Republicii Moldova:

Data:
01.05 2020

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA		
Intrare Nr.	134-62a	
" 04 "	05	2020

1. Eu, Vasile-Andrei Năstase, deputat în Parlamentul Republicii Moldova, la data de 28.04.2020 am depus o sesizare la Curtea Constituțională, fiind înregistrată cu nr. 62a.
2. În cadrul sesizării am solicitat:
  - a) Declararea neconstituțională a prevederilor art. 761 alin. (1) din Codul contravențional.
  - b) Constatarea că prevederile art. 4 alin. (2) din Legea nr. 212 din 24 iunie 2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război sunt constituționale doar dacă autoritatea care poate adopta legi este Parlamentul Republicii Moldova.
  - c) Declararea neconstituțională a prevederilor pct. 4-11, 22-40 din Dispoziția nr. 4 din 26 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale.
  - d) Suspendarea, conform prevederilor art. 251 alin. (2) pct. 1) lit. b) și d) din Legea nr. 317 din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională a acțiunii prevederilor art. 761 alin. (1) din Codul contravențional; precum și pct. 4-11, 22-40 și 45 din Dispoziția nr. 4 din 26 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale până la soluționarea în fond a cauzei.
3. Prin Decizia Curții Constituționale din 30.04.2020 s-a menționat: „Curtea constată că, în conformitate cu prevederile articolelor 135 alin. (1) lit. a) din Constituție și 4 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, nu deține atribuția de a exercita controlul constituționalității actelor Comisiei pentru Situații Excepționale, prin urmare, nu poate decide în privința suspendării acțiunii acestora”.
4. Considerăm că în acest caz Curtea Constituțională urmează să stabilească întinderea termenului „lege” prevăzut la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție.
5. Legea este un act normativ adoptat de Parlament în strictă conformitate cu Constituția.
6. În speța de față:
  - a. fie se asimilează dispozițiile Comisiei pentru Situații Constituționale legilor, așa cum Parlamentul nu a intervenit în această situație (pentru a contracara activitatea de legiferare din partea Comisiei pentru Situații Excepționale), pornind de la abordarea expusă în Sesizarea nr. 55g din 22.04.2020 și anume că actuala redacție a art. 22 alin. (1) lit. i) din Legea privind regimul stării de urgență (conform căreia Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova are următoarele atribuții: i) exercită alte atribuții necesare) este interpretat că Comisia pentru Situații Excepționale pe perioada stării de urgență are atribuții de stabilire a procedurii de judecată (adică de legiferare);
  - b. fie se pornește de la o abordare pragmatică și anume aprecierea dacă un act normativ este lege prin prisma a doua criterii: 1) reglementează raporturi juridice ce țin de obiectul reglementării legilor (organice) sau modifică prevederile unor legi (organice) în vigoare și 2) este aplicat de autoritățile publice în calitate de lege.
7. Prima abordare considerăm că ar contraveni prevederilor constituționale (fiind argumentat acest aspect în sesizarea nr. 55g din 22.04.2020).
8. Din acest motiv, considerăm că dispozițiile Comisiei pentru Situații Excepționale urmează să fie analizate prin prisma faptului: a) dacă modifică legile organice în vigoare și b) dacă ele sunt aplicate direct de instanța de judecată.
9. În sesizarea nr. 62a din 28.04.2020 am prezentat dovezi că instanțele de judecată în detrimentul Codului Contravențional (lege organică) aplică prevederile Dispozițiilor Comisiei pentru Situații Excepționale, fiindu-le astfel recunoscut statutul de lege (fiind indicat acest lucru expres în Hotărârile emise).
10. Conform prevederilor art. 1 din Codul Contravențional:
  - (1) Prezentul cod este lege a Republicii Moldova care cuprinde norme de drept ce stabilesc principiile și dispozițiile generale și speciale în materie contravențională,

determină faptele ce constituie contravenții și prevede procesul contravențional și sancțiunile contravenționale.

(2) În cazurile expres prevăzute în prezentul cod, dispoziția articolului din cod poate să conțină o normă de trimitere la un alt act cu caracter normativ, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. În asemenea cazuri, exigențele aplicabile normei legii contravenționale, inclusiv exigența de previzibilitate, sînt aplicabile și actului normativ respectiv.

(3) Dacă în procesul aplicării unui alt act normativ se constată că prevederile acestuia contravin principiilor stabilite în prezentul cod, se aplică prevederile prezentului cod.

11. Raportând normele mai sus citate la situația actuală, rezultă următoarele:
  - a. prevederile Codului Contravențional nu pot fi modificate decât prin lege (organică);
  - b. art. 76¹ alin. (1) Cod contravențional fiind normă de trimitere, nu poate fi aplicat dacă trimiterea se face la un act normativ care nu este publicat în Monitorul Oficial.
Aici este important de menționat, că sancționarea persoanelor în temeiul art. 76¹ alin. (1) Cod contravențional nu poate să se bazeze pe o normă de trimitere care nu este publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.
Dispozițiile Comisiei pentru Situații Excepționale la care fac trimitere agenții constatatori nu sunt publicate în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.
Mai mult ca atât, conform pct. 10 al Regulamentului Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1340 din 04 decembrie 2001, toate deciziile luate de Comisie pentru Situații Excepționale urmează să fie publicate în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.
  - c. Dispozițiile Comisiei pentru Situații Excepționale care contravin Codului Contravențional nu pot fi aplicate.
12. Totuși, în detrimentul normelor imperative stabilite în Codul Contravențional, instanțele de judecată aplică Dispozițiile Comisiei pentru Situații Excepționale în detrimentul Codului Contravențional, prin ce le asimilează legilor organice.
13. În această ordine de idei, dacă în Republica Moldova pe perioada stării de urgență activează Parlamentul, atunci se pune întrebarea, ce fel de statut au Dispozițiile Comisiei pentru Situații Excepționale în ierarhia actelor normative?
14. Atragem atenția că doar Curtea Constituțională are competența de examina constituționalitatea legilor.
15. Doar Parlamentul poate adopta legi.
16. Prin urmare, cum este posibil ca, prin Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale să fie modificate legile organice și, pe lângă toate, să fie dată în competența Curții de Apel Chișinău examinarea „legalității” (de facto „constituționalității”) dispozițiilor care modifică legi organice?
17. Se primește, că prin Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale, Curtea de Apel Chișinău substituie Curtea Constituțională într-un domeniu care prin Constituția RM este dat exclusiv în competența Curții Constituționale.
18. Și cel mai grav este că Curtea de Apel Chișinău nici nu examinează legalitatea Dispozițiilor Comisiei pentru Situații Excepționale, declarându-le inadmisibile.
19. Se pune întrebarea, ce autoritate a statului urmează să intervină în contracararea violării normelor constituționale, dacă Curtea Constituțională afirmă că nu este competentă?
20. În aceste circumstanțe violarea normelor constituționale va fi la ordinea de zi a Comisiei pentru Situații Excepționale, și cel mai straniu, că aceasta se întâmplă atunci când există un Parlament lucrativ și o Curtea Constituțională tot lucrativă.
21. Pornind de la cele expuse, pentru a evita o abordare a Curții Constituționale că sesizarea (sau cererea de suspendare) nu a fost motivată prin prisma admisibilității examinării

constituționalității pct. 4-11, 22-40 și 45 din Dispoziția nr. 4 din 24 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale (care trebuie să fie asimilate legilor), prezentăm aceste argumente adiționale, și, solicităm Curtea Constituțională, la examinarea admisibilității sesizării la acest capăt de cerere, să se expună la fiecare argument prezentat, așa cum este o problemă soluția căreia o așteaptă întreaga țară și este de importanță majoră pentru respectarea în prezent și pe viitor a normelor constituționale.

Semnătura:

Năstase Vasile-Andrei

Locul: Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 105, biroul 716, Parlamentul Republicii Moldova.

Data: 01 mai 2020